

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Velja za celo leto... \$6.00 Za pol leta... 3.00 Za New York celo leto... 7.00 Za inosebnostv celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 252. — ŠTEV. 252.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 26, 1920. — TOREK, 26. OKTOBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

MacSWINEY JE UMRL.

LORD ŽUPAN IZ CORKA, TEERNCE MacSWINEY, JE PODLEDEL STRADALNI STAVKI. — STRADAL JE NAD 73 DNI. — GUERRILLA VOJEVANJE PROTI POLICIJI IN OROŽNIŠTVU BO BOLJ INTENZIVNO IN SE BO RAZŠIRILO.

London, Anglija, 25. oktobra. — Terence MacSwiney, lord župan iz Corka, je umrl malo po pol česti uri zjutraj v tukanjski Brixton jetnišnici. Njegova smrt je bila posledica stradalne stavke, ki je trajala nad 73 dni, to je najdaljša doba stradanja, kar jih je kdaj preživel kak človek, o katerem ve zdravniška veda.

MacSwiney, ki je bil že več dni v nezavesti, ni prišel pred smrtjo zopet k zavesti. Oče Dominic, njegov osebni izpovednik, in njegov brat John sta bila navzoča, ko je prišel konec. Oče Dominic je bil celo noč v jetnišnici ter jo je zapustil šele par ur potem, ko je župan izdihnil.

John MacSwiney in kaplan, ki sta čakala spodaj, sta bila ob pol petih zjutraj pozvana od jetniških uradnikov, naj gresta noter, ker se bliža po njih mnenju konec jetnikovega življenja. Brat je prošil za dovoljenje, da sme telefonirati ostalim sorodnikom, a oblasti mu niso dovolile uporabe telefona.

Glasi se, da je bilo odrejeno vse potrebno za prevoz trupla na Irsko.

Poročilo o smrti MacSwineya se je razširilo v okolici ječe šele krog devete ure zjutraj. Velik oddelek policije je bil kot ponavadi pripravljen v bližini jetnišnice, da prepreči demonstracije, a nikjer po cestah v bližini jetnišnice ni bilo opaziti nobenega izvanrednega znamenja.

Cork, Irsko, 25. oktobra. — Mrzlično pričakovanje glede možnih razvojev v zvezi s smrtjo župana MacSwineya v jetnišnici v Londonu je pomešano z globoko žalostjo, katero čuti južna Irsko v spričo smrti župana. Čeprav je narod skrajno ogorčen, se vendar smatra za malo vrjetno, da bi prišlo v tem mestu ali kje drugod do demonstracij ali nemirov.

Na drugi strani pa se pričakuje, da bo postalo guerilla vojevanje proti policiji in orožništvu bolj intenzivno in da se bo razširilo tudi v okraje, kjer ga dosedaj še ni bilo zapaziti. V skladu tega je vojaštvo v družbi policije podvojilo svojo čuženost.

Jetnišnica v Corku, kjer umira večje število stradalnih stavkarjev, je zastražena od znotraj in zunaj od vojaštva, ki je oboroženo s strojnimi.

Tukaj v Corku se nahaja prav posebno velika posadka, ki je pripravljena na vse eventualnosti. Na razpolago ima številne tanke in okopne avtomobile. Vojaška sila je tukaj tako mogočna, da je komaj pričakovati izbruh nemirov.

Irski parlament je izdal poziv na vse elemente, naj se vdrže nasilnosti.

Sir Eric Campbell Geddes, zastopnik angleške vlade, po čemur vodstvom bodo obratovala železnice v slučaju želez. štrajka.

NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Kampanja se bliža svojemu koncu — Harding se je obrnil na volilce. — Cox na potovanju.

Volilna kampanja se bliža svojemu koncu in vsled tega se tudi kupicijo dogodki. Najnovejši razvoji obsegajo naslednje stvari:

Nathan Miller, republikanski kandidat za mesto guvernerja države New York, je govoril večer na dveh zborovanjih v Brooklynu in v njegovem spremstvu se je nahajal podpolkovnik Theodore Roosevelt.

Franklin D. Roosevelt, demokratski kandidat za mesto podpredsednika, je govoril v hotelu Commodore zase in guvernerja Coxa.

Guverner Smith je pričel s svojo kampanjo v mestu New Yorku.

Na čast guvernerju Smithu, ki se kot znano zopet poteza za mesto guvernerja, se je vršila večer zvečer parada z bakljami.

Republikanski kandidat za mesto guvernerja, sodnik Miller, je izjavil, v svojem glavnem stanu v hotelu Commodore, da kažejo vsa znamenja, da bo prišla republikanska lavina, ki bo pometala iz vseh uradov sedanje demokratske dostojanstvenike.

Marion, Ohio, 25. oktobra. — V izjavi, s katero se obrača na ameriški narod, dolži senator Harding svoje politične nesprotne, da se na vse mogoče načine izogibajo izvršenju svoje dolžnosti, ki obstaja v teh, da informirajo volilce glede glavnih vprašanj, ki pridejo v poštev v sedanjem volilnem boju.

Obdolžil je demokratsko stranko največjih napak v vodstvu notranje in zunanje politike dežel. je Senator je rekel, da je za to, da se spravi v vlado več biznes duha, mesto da bi se sprajvalo preveč vladnega duha v biznes.

Nadalje je izjavil kandidat iznova, da je absolutno proti vstopu Amerike v Ligo kot si jo žele demokratje.

Washington, D. C., 25. okt. — Guverner Cox se mudi danes v West Virginiji ter bo odpotoval jutri v Ohio. Jutri zvečer bo govoril v Cincinnatiju. V Ohiju bo ostal preko srede ter se napotil v četrtak v Indianapolis. V soboto bo prišel v Chicago ter se podal na dan pred volitvami domov.

PREDILNI DELAVCI ZA INTERNACIONALO.

Pariz, Francija, 25. oktobra. — Resolucije, ki obsojajo sklepe Generalne delavske federacije ter se izrekajo za priklonitev k Tretji internacionali v Moskvi, so bile večer sprejete od delegatov unijskih delavcev v tekstilnih industrijskih Lille okraja. Delegati iz Calais sekcije socialistične stranke so tudi sklenili ostati pri Tretji internacionali.

NOBENEGA SPORAZUMA MED GDANSKOM IN POLJAKI.

Pariz, Francija, 25. oktobra. — Danes je svet poslanikov zopet zaslial tri zastopnike Poljske in tri zastopnike pristisnice Gdansk. Pogajanja so trajala več kot tri ure, toda zastopniki se niso mogli sporazumeti.

PERSHING POTREBUJE POČITKA.

Sea Cliff, L. I., 25. oktobra. — General Pershing bo prebil dva meseca v Roslynu pri družini Demarest. General je precej slabega zdravja in zdravniki so mu priporočili par mesecev počitka.

PREMOGARSKA STAVKA V ANGLIJI.

PRİČAKOVATI JE SKORAJŠNJE URAVNAVE V STAVKI ANGLEŠKIH PREMOGARJEV, KI JE IZBRUHNILA PRETEKLI TEDEN. — LLOYD GEORGE BO PREDLOŽIL SVOJE LASTNE PREDLOGE.

London, Anglija, 25. oktobra. — Pogajanja, ki se vrše na Downing Street med ministrskim predsednikom Lloyd Georgeom ter zastopniki premogarskih organizacij, bodo dovedla, kot se domneva, do uravnave stavke, ki je skoro spravila Anglijo v industrijsko krizo. O različnih izvrševalnih uradnikov premogarske federacije ter vladnih zastopnikih se poroča, da so kaj optimističnega razpoloženja.

Domneva se, da bo sklenjen dogovor, na temelju katerega bo mogoče obema strankama izjaviti, da nista opustili svojega stališča v glavnih točkah.

Glasi se, da bo Lloyd George predložil predloge, ki bodo imeli za posledico povišanje produkcije premoga in da bo na ta način ta krog mogoče dovoliti povišanje plače, katero zahtevajo premogarji. Voditelji premogarjev izjavljajo, da bo vlada kmalu našla pot, ki bo omogočila, da zadosti zahtevam delavcev.

London, Anglija, 25. oktobra. — Ministrski predsednik Lloyd George in člani kabineta so se posvetovali danes v uradnem stanovanju ministrskega predsednika z zastopniki stavkujočih premogarjev in sicer skozi cele tri ure. Potem ko so se zastopniki delavcev odstranili, so nadaljevali ministri s svojimi posvetovanji. Frank Hodges, eden izmed delegatov premogarjev, je izjavil o času, ko je zapustil posvetovalnico, da se bo nadaljevalo s pogajanjem.

Po konferenci s kabineto so se posvetovali tudi zastopniki delavcev, nakar so zaključili posvetovanje do naslednjega dne.

Lloyd George je predložil konferenci načrte, ki naj bi dovedli do zadovoljive uravnave sedanjih težkoč. Tekom konferencie je prišel v posvetovalnico tudi baron Stamfordham, privatni tajnik kralja, ter ostal tam dalj časa.

Hodges ni hotel na večer ničesar pojasniti glede predlogov ministrskega predsednika, vendar pa je bilo videti, da upa na mirno uravnavo glede spornih točk.

ZADNJE BESEDE UMRAJOČE FRANK POLK V BOLNIŠNICI GA MOŽA.

London, Anglija, 25. oktobra. Par dni pred smrtjo je začel MacSwiney z veliko težavo diktirati proklamacije na irski narod. Svoje rojake je pozival, naj ostanejo do smrti zvesti svoji irski republikanski Proklamacije ni dokončal.

Father Dominic, ki je bil ves čas pri MacSwineyyu je brzojavil Eamonu de Valeri, provizoričnemu predsedniku irske republike sedeče:

Potrpečljivost in vstrajnost Terence MacSwineya naj nas navda z novimi močmi ter naj bo naša vodilna luč. Njegova smrt naj razsvetli človečanstvo ter naj vzbudi narode k njihovi dolžnosti. Za našega padlega tovariša naj ne bodo prelite nobene druge solze kot solze veselja. Njegova duša naj počiva ob desnici Gospoda.

POSILNIK JUSERAND.

Washington, D. C., 25. okt. — Francoski poslanik J. J. Juserand se namerava v kratkem vrniti v Združene države, toda v državnem departamentu dvomijo, da bo znova prevzel poše francoskega poslanika.

Nihče ne ve, zakaj je bil odklican ter zakaj se sedaj vrača v Združene države.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slaraba, vsak skuša postati vitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Rami agentje in sakotni bankirji rastejo pcvsood, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starih izkušenim in premočnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadnji čas po novi svesi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljave jugoslovanških kron po sledečih cenah:

300 kron .... \$2.85 1,000 kron .... \$ 8.90
400 kron .... \$3.80 5,000 kron \$44.00
500 kron .... \$4.70 10,000 kron \$87.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospje v roko.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 63 Cortlandt St., New York, N. Y.

GRŠKI KRALJ JE VČERAJ UMRL.

Pokojni kralj je bil star sedemindvajset let. — Smrt je povzročilo zastrupljenje krvi.

Atene, Grško, 25. oktobra. — Nocoj ob polnočih je umrl grški kralj Aleksander. Smrt so povzročile rane, ki mu jih je prizadela opica v njegovem vrtu. Tekom noči mu je srečal jako počasi utripalo. Zdravniki, ki so že prej konstatirali, da ima zastrupljenje krvi, so izgubili vsako upanje. Opoldne je bil izgubil zavest.

Aleksander je zasedel grški prestol meseca junija leta 1917. Siedil je svojemu očetu, kateri je pobegnil v Švico. Pravzaprav bi moral postati grški kralj prestolonaslednik Juri, kar se pa ni zgodilo, ker je preveč simpatiziral z Nemčijo.

Zadnje poletje se je vdeleževal Aleksander grških operacij v Macedoniji.

Ko se je 3. oktobra izprehajal po vrtu, je njegovega psa napadla opica, ki je bila dotodaj vedno njegova zvesta spremljevalka. Kralj jo je potegnil v stran, nakar ga je vgriznila. Roka mu je začela otekat, in nastopilo je zastrupljenje krvi.

Neki francoski zdravnik je dopisal, da je bila opica namenoma usmrcirana.

VELIKI GOZDNI POŽARI.

V gorenjem delu države New York so izbruhnili številni gozdni požari, katerih ni mogoče pogasiti. Že dosedaj povzročena škoda predstavlja večke svote.

NEMIRI NA IRSKEM.

Dublin, Irsko, 25. oktobra. — Danaes sta bila tukaj usmrčena dva konštabelerja in neki seržant. Policijsko patroljo je napadlo sto oboroženih mož, ki so pa vsi brez sledu pobegnili.

Sodaj je čas, da rojaki zapet lahko naročajo vozne listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, znance in prijatelje.

Pojavnika glade cen in sploh na in zmanjšajva tvrdka: FRANK SAKSER, 63 Cortlandt St., New York

ŠKOF GLEDE OGRSKIH ŽIDOV.

Ogski škof Prohaska je izjavil, da je židovski element dosti pripomogel k ravzcju dežele.

Budimpešta, Madžarska, 25. oktobra. — Škof Otokar Prohaska je imel značilen govor glede židov na Ogrskem ter glede židovskega problema, s katerim se mora pečati ogrska vlada. Rekel je, da na Madžarskem antisemitstvo sploh ne obstaja. Dežela se mora židom dosti zahvaliti, in to je znano vsakem Madžaru. Kljub temu pa mora biti človek za to, da se le gotovemu odstotku židov devoli nabaviti si akademsko izobrazbo. To je obrambna odredba madžarstva, kajti židje imajo že sedaj polovico vseh odvetnikov na Madžarskem ter pretežni del vseh zdravnikov. To pa škoduje madžarskemu srednjemu stanu. Židje so preveč pridni in ukaželjni in proti temu se mora zavarovati madžarski srednji stan. To ni nikak antisemitizem, temveč le čin samoobrambe.

Washington, D. C., 25. okt. — Guverner Cox se mudi danes v West Virginiji ter bo odpotoval jutri v Ohio. Jutri zvečer bo govoril v Cincinnatiju. V Ohiju bo ostal preko srede ter se napotil v četrtak v Indianapolis. V soboto bo prišel v Chicago ter se podal na dan pred volitvami domov.

JUŽNI AFRIKANSKI HOČEJO LOČITEV OD ANGLIJE.

Cape Town, Južna Afrika, 24. oktobra. — Na kongresu tukanjskih nacionalistov je bila danes sprejeta resolucija, v kateri je tečeno, da ima južno-afriško ljudstvo pravico do samodoloče ter da lahko vsak hip prekine vse vezi z Anglijo.

D'ANNUNZIO DEMENTIRA.

Reka, Jugoslavija, 25. oktobra. — D'Annunzio je dementiral vsa poročila, ki javljajo, da je vdeležan pri državnih komplotih, kojih namen je strmoglavit monarhijo, ustanoviti republiko ter izvesti program skrajnih italjanskih nacionalistov in imperijalistov.

AGUILAR NE NAČELJUJE UPORNIKOM.

Mexico City, Mehika, 25. okt. — Vojni minister Calles je danes izjavil, da so vsa poročila, ki cirkulirajo po Združenih državah glede generala Aguilarja, neresnična. Aguilar ni prišel v Mehiko, da bi se postavil na čelu novemu revolucionarnemu gibanju.

ZAGONETEN UMOR.

Mati štirih otrok umorjena. — Misteriozni sledin v dolgem delu mesia New York.

Cherry St., ki se nahaja na dolnji strani istočnega New Yorka, ima morino skrivnost, koje stranske okolice jo delajo senzacionalnim.

V hiši 428 Cherry St. je bila umorjena 38-letna Mrs. Annie Horovic, ki je bila oskrbnica tega poslopja. Našli so jo v najbolj temni sobi nekoga praznega, iz treh sob obstajajočega stanovanja s precezanjem vratom. Na strani je imela rano, ki je bila precej globoka.

Sosedje so čuli krike ženske, a kriki so na istočni strani nekaj navadnega in vsled tega ni nikdo poseval tem krikom nobene pozornosti.

Umor so razkrili, ko je Herman Horovic, mož umorjene, pričel iskati svojo ženo, katere ni bilo od nikoder. Žena je zapustila svoje stanovanje med deveto in deseto uro zjutraj ter pričela čistiti hišo.

Horovic je govoril z različnimi stanovalci v hiši ter pričel s preiskavo. Policija je vdrla vrata stanovanja, v katerem so našli truplo umorjene. Polg trupla je ležal dolar.

Mrs. Horovic je bila mati štirih otrok. Umora osumljen je namjenik dotičnega stanovanja, neki Italjan, ki je vzbujal splošno pozornost s svojim žudnim obnašanjem. Policija domneva, da je bila ženska umorjena, ko je skušala braniti svojo čast. Zločinca je skoro popolnoma odrezal glavo žene od ostalega telesa.

Neka Mary Knox, ki živi poleg dotičnega stanovanja, je izjavila, da je čula krik.

Sosedje izjavljajo, da je hodil čotični Italjan pogosto naokrog obleden v deško obleko in da ni bilo videti popolnoma zdrave pameti. Neki Tomáš Falson, stražnik na

COKOVO STALIŠČE NAPRAM PROHIBICIJI.

Zastopnik newyorškega Timesa, W. H. Crawford, je vprašal demokratskega kandidata za predsedniško mesto, guvernerja Coxa, kaj misli o prohibiciji.

Cox mu je dal naslednji odgovor:

Jaz verujem v izsiljenje obstoječih postav. Osemnajsti amendent je v štatutnih knjigah, in če bom izvoljen za predsednika, se bom poslužil vse sile, ki bo v moji moči, da izsilim izpolnjevanje te postav. Jako rad primerjam moj rekord glede te stvari z rekordom senatorja Hardinga. On je glasoval proti prohibiciji v senatu Zdr. držav. Kot guverner sem jaz enforeciral prohibicijo v državi Ohio tako močno, da so bile vse protiprohibicijske sie proti meni. To je odgovor na vaše vprašanje.

AMERIŠKO DRŽAVLJANSTVO GA NI ŠČITILO.

Washington, D. C., 25. oktobra. Dejstvo, da je D. J. Costello, urednik Federated Press v Chicagu, ameriški državljan ter da je imel pri sebi ameriški potni list, ko je bil aretiran v Londonu ter obojen na deportacijo, mu ne bo prav nič pomagalo iz zadreg, so glasno z informacijami, ki so prišle semkaj. Glasi se, da so oblasti dognale stik med Federated Press ter londonskim Herald, o katerem listu se ve, da je plačan od ruske boljševiške vlade za širjenje sovjetske propagande v Angliji.

Costello je izjavil, da ni obiskal Rusije, a prizal je, da je bil v Nemčiji in baltiških državah, kjer je imel številna posvetovanja z boljševiški agenti.

Cherry St., se spominja, da je videl na cesti Italjana. Tehta nekako 118 funtov, ima svetlo-rdeče lase ter je nosil ob onem času pod pazduho star meč. Obleden je bil v siva obleko ter rjave čevlje ter je star nekako 35 let.

"GLAS NARODA"

SVLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(Incorporated) LOUIS BENEDIK, Treasurer
FRANK BARKER, President

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenoma nedelj in praznikov.

Za celo leto vlika list za Ameriko	Za New York za celo leto	07.00
in Kanada	na pol leta	03.50
Za pol leta	Za Inhamstvo za celo leto	07.00
Za šest let	za pol leta	03.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement in agreement

Special low prices in subscription to be prohibited. Dinar naj se blagovni politiki in Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi priloži bivalnište naznaniti, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 3278

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.
Včeraj smo na kratko poročali, da je nenadne smrti umrl obče-poznani rojak Mihael Kuhar, stanujoč na 1125 E. 60. St. Pokojni je bil doma iz Doba pri Domžalah na Gorenjskem. Star je bil 47 let ter dolgoleten prebivalec cleve-landske nasebine. Dne 19. oktobra je še delal pri barvanju hiš, v katerem poslu je bil že več let, pozno zvečer pa ga je napadla srčna bolezen, kateri je podlegel 20. oktobra zjutraj. Pokojni je bil član društva Vodnikov Venice št. 147 SNPI. Tu zapuša ženo in 2 hčeri. Bil je vedno aktiven pri raznih naprednih organizacijah in splošno priljubljen med rojaki.

Dne 20. oktobra je umrl v mestni bolnišnici znani rojak Jakob Kožar, samec, star 39 let, stanujoč na 1173 E. 60. St. Pokojni je bil doma od Skocijana na Dolenjskem. Tukaj zapuša bratranca Evstahija Brezovarja.

Včeraj smo tudi poročali, da se je 21. oktobra popoldne ustrelil pri jezeru na vzhodne vzhodne 55. ceste rojak John Mervar, star 32 let. Pokojni je bil doma iz Deševce vasi pri Ruženberku. V sled bo- lehnosti je bil brez dela že 10 mese- cev. Zdravnikom je izdal že pre- ke \$700, pa mu niso mogli nič pomagati. To ga je gnalo v ne- srečno smrt. Tukaj zapuša dva brata. Bil je član društva Slove- nce št. 1 SDZ.

Umril je 21. oktobra zjutraj ro- jak Frank Blatnik, stanujoč na Hamilton Ave. in East 40. St. V sredo 20. okt. opolnoči je še stis- skal grozdje, ob pol eni je bil pa že umrl. Zapuša ženo in tri o- troke ter očeta.

V Collinwood na Thames Ave. je umrla 14letna Josipina Samsa. Poročila sta se Maks Cernel, 3477 Barley Road, in Marija Bric, Bading Ave.

Louis Darovec, 437 Cleveland Road, je vložil tožbo za ločitev zakona ter zahteva tri reči: hišo, lot in divorce.

Katarina Mikulić, rodom Hrvatice, ki je pred nedavnim časom skušala povzročiti samomor, ko se je hotela utopiti, pri čemur je izgubila življenje njena mala de- klica, se bo morala zagovarjati vsled umora prvega reda. Kot se poroča, se bo poskušalo sestaviti poroto, ki jo bo sodila, iz samih žensk. Njen odvetnik je M. S. Če- rezin, ki pravi, da bo on zahteval, da se jo ali popolnoma oprosti, ali pa obsodi na električni stol. Po njegovem mnenju, in kakor se je izjavilo tudi več odličnih zdrav- nikov, je bila Mrs. Mikulić za ča- sa, ko je utopila hčerko, v nenor- malnem stanju in da njeno mesto ni v jetnišnici, temveč v bolnici.

George Novčić, ki ima brivnico na 694 E. 200. St., se je moral pred sodnikom Silbertom zagovarjati zaradi kršenja prohibicije. Sodnik ga je obsodil na \$200, toda Novčiću se je zdelo to preveč in se je napram sodniku v tem smislu izrazil. Zato mu je sodnik "primazal" še \$300 in povrnitev sodnih stroškov.

Dne 21. oktobra zjutraj so na- padli trije bandite vlak, ki pride ob 5.15 zjutraj iz Buffalo. Vlak je stal na postaji, ko so skočili ban- ditje v zadnji spalni voz in od- dali več streljev v strop, da so zbudili potnike, ki so bili še v po- steljah. Nagnali so vse potnike v en kot, kjer sta jih strazila dva, tretji bandit pa je stikal po oble- ki in pod zglijem za denarjem. Nabrali so precej dragotin in de- narja. Sprevodnik Geo. Sinclair iz Geneve, ki je hotel zbežati, je bil obstreljan. Pozneje je policija prijela dva brata Johna in Stan- leya Stepka, ki sta bila od oropa- nih spoznana kot napadalec.

Lorain, Ohio.
Geracin Bogdan je vrgel galon "jakata" v lijak, ko so prišli su- haški agente v hišo, vendar so dobili še toliko "priče", da so ga lahko obsodili za \$500 kazni.

Chicago, Ill.
V slovenski cerkvi sv. Stefana so se poročili: Jožef Cug z Julijo Simon, Mihael Žalko z Marijo Žal- lik ter Štefan Majcen s Štefanjo Heinzl. Vsi trije pari so prek- murski Slovenci. Vse tri neveste so šele pred kratkem prišle iz stare domovine. Bil srečno!

Frank Keržinski je odšel s svo- jo družino v Naperville, Ill., kjer si je kupil farmo. Óbilo sreče!

Peter Zgaga

MaeSwiney je umrl.

Zaradi nekega govora, katerega je imel v prid svoji domovini, so ga Angleži zaprli. Takoj, ko je prestopil prag jetnišnice, je sklenil, da iz rok nesramnega za- tiralca ne bo sprejel niti koščka hrane. Roke Angležev so se mu zdele preveč umazane in preveč škropljene s krvjo, da bi sprej- mal hrano iz njih.

Začel je stradati. Stradal je štiri- nasedemdeset dni in končno vsled oslabelosti umrl.

Norec je, ker ne je — so go- vorili Angleži. Požrešnemu An- gležu ni šlo v glavo, zakaj bi se človek ne dotaknil onega, kar ima na krožniku pred seboj.

Toda MaeSwiney ni bil norec. V zgodovini bo zapisan kot vzor vstrajnosti in ljubezni do svoje domovine.

Dežela, ki ima take sinove, za- služi v polni meri svoje prostost. In dežela s takimi sinovi si bo prostost izvojevala ter jo znala braniti.

Če se bo nekdo vse čudežno iz- premenilo, bi bilo Ircem svetova- ti, naj ne zapirajo Angležev. Če pa ne bo drugače kot da jih bodo morali zapirati, naj jim dajo le toliko hrane, kolikor jo morejo prebaviti.

To bo najhujša kazen za angle-ško požrešnost.

Optimist je človek, ki pravi: — Saj vendar ni več tako dolgo do 4. marca.

Umril je igralec, ki je skozi 22 let neprestano igral v isti ulogi... Ta mož je prav gotovo prišel v ne- besa, kajti peklo je imel že na tej zemlji.

Oba zločince, ki sta ušla iz Sing Singa, se nista niti malo upirala, ko so ju prijeli... Očividno sta prišla do spoznanja, da ni tako preprosta stvar preživljati se v teh dragih časih izven zidov jet- nišnice.

V polarnih okrajih so baje na- šli petrolej. Od sedaj naprej se bo glasilo: — Go North, young man.

Kmalo bo prišlo tako daleč, da leteti ne bodo imele ženske dru- gega na sebi kot prijazen in vab- ljiv smehljaj.

— Moj Bog, moj Bog, kako kri- ve noge imaš. Prešič biti lahko te- kel skozi.

— Kar teči, kar teči!

Ženska ima več pameti, možki pa več razuma. Ženska opazuje, možki pa sklepa.

Bivšega ameriškega poslanika Penfielda je Anglija odklikovala. Imenovala ga je častnim vitezom angleškega velikega križa.

Če dobi Amerikane angleški red, ga ne dobi zastoj. Na vsak način je moral kaj storiti za An- glijo.

Iz Clevelanda poročajo, da je v soboto z veliko naglico vozil neki motorist po St. Clair Ave. Z iz- varenredno spretnostjo, se je ogi- bal otrokom, prehitel vse kare in avtomobile, vozil na desno in levo ter obračal in zaviral, da je bil užitek gledati ga. Višek njegove predstave je bil pa dosežen, ko je sredi največjega diraz izpustil ba- lanso, potegnil iz žepa pipico, jo nabasal ter prizgal.

Po Clevelandu govore, da je bil Bobkov Tone ta junak.

Mihael Svetlinovi mesečno od- škodnino po 300 kron, vdovi ranj- kega Svetlina mesečno odškodni- no 400 kron, dalje Svetlinovi vdovi odškodnino za porotne stro- ške 500 kron in 300 kron mesečno odškodnino za otroka, ki se pri- čakuje, in za pogrebne stroške 600 kron. Sodba: Petek je bil opröčen prekoračenja silobrana, obsojen je pa bil na globo 30 K, ker je nosil brez dovoljenja re- volver. Z ozirom na vse okoliščine, v katerih se je nahajal Petek, se

Smrt Andreja Svetlina.
Pred deželnim sodiščem v Ljub- ljani se je zagovarjal Ferdinand Petek iz Domžal, ki je prišel pred dvema mesecema iz Amerike, kjer je bival že od leta 1908. sem. Pe- tek je obsojen, da je prekoračil dovoljeni silobran, ker je dne 15. avgusta letos na Viru ustrelil An- dreja Svetlina v prsi; Svetlin je umrl na izkrvavitvi. Na tozadevno vprašanje predsednika senata g. nadsvetnika Verdernjaka je odgo- voril Ferdinand Petek: "Ne ču- tim se krivoga, sila je bila; moral sem se poslušati orožja. Doma sem bil takrat štiri tedne. Šel sem na Vir v Vapotičev gostilno, ker mi je šlo za to, da pričnem klobučarsko obrt, katere sem se v Ameriki izučil. Tam so pili fan- tje, ker se je neka nevesta odku- pila. Prisedel sem k njim, ker smo

sošolci, in sem jim plačal štefan vina. Okoli 11. ure pomoči smo zapustili gostilno, fantje so peli, poslušal sem jih. Bil sem čisto trezen, izpil sem samo pol litra vina. Od nasprotne strani so pri- šli Svetlinovi fantje, ki so klicali: "Auf!" Andrej Svetlin je zakri- čal: "Spat, smrkoveci!" Fantje so nato odšli, jaz sem držal kolo, kar je skočil proti meni Andrej Svetlin, ki je zagrabil za kolo in zakričal: "Prmojduš, ali ti hudič ne misliš iti spat!" Odgovoril sem jim mirno: "Pustite me na miru, saj nobenemu nič nočem!" Andrej Svetlin se pa ni zmenil za to, marveč me je zagrabil za vrat in mi raztrgal verižico. Skočil je in je podrl kolo, in takrat se je sprožil samokres. Ko sem se od- peljal domov, sem videl, da je ko- lo pokvarjeno. Drugo jutro sem šel naznanit orožnikom, da sem streljal. Ustrašil sem se, ko so mi povedali, da je Andrej Svetlin mrtev." — Predsednik Petku: "Zakaj nosite revolver s se- boj?" — "V Ameriki ga ima vsak." — "Pri nas pa ni v Ame- riki in se mora imeti orožni list." Iz raznih spisov, katere je pre- bral predsednik senata, je posne- ti, da je bil Anton Svetlin takrat tako pijan, da je poleg mrliča za- spal in položil še glavo na mrtve- ga brata. Županstvo je opisalo Petka, da je priden, pošten in varčen mož. Kaznovan je bil leta 1906. na Brdu na 24 ur, v Ljub- ljani pa leta 1908. na 5 mesecev težke ječe, toda kazni ni prese- del, ker je odšel v Ameriko. Dvorni svetnik prvi državni pravdnik dr. Bežek je zahteval, naj se Petek kaznuje, ker je prekoračil dvo- senne meje silobrana in poudar- jal, da se je državno pravdnstvo za obtožnico do skrajnosti omejilo. Zastopnik Svetlinovih sorodnikov dr. Švigelj je tudi zahteval, naj se Petek obsodi v smislu obtožbe in zahteval, naj prizna sodišče 5- letni hčeri ustreljenega Svetlina

Cox in Liga narodov.

V soboto zvečer je govoril v New Yorku v Madison Square demokratični kandidat za predsedniško mesto, governor Cox, ter se jako zavzemal za Ligo narodov. Povedal pa ni ničesar novega. S par novimi varijacijami j: le prežvečil par starih fraz.

Povdarjal je, da soglasno z določbami Lige narodov, nima pred- sednik pravice napovedati vojno. — Predsednik — je rekel — ima ravno toliko pravice napovedati vojno kot policijski šef mesta New Yorka. Mi ne moremo skleniti nobene pogodbe, ki bi nasprotovala naši lastni ustavi.

To so prazne besede, ki nič ne pomenijo. Nadalje pa ni nihče za- trjeval, da zamore predsednik soglasno z Ligo narodov napovedati vojno. To pravico ima soglasno z ustavo edinole kongres.

Gospod Wilson je pa rekel svoječasnno, da nam Liga narodov na- laga moralne dolžnosti ki so zvišene nad postavnimi dolžnostmi. Gospod Cox izjavlja, da sme član Lige edinole s privoljenjem ostal- lih članov napovedati vojno, tako da preostaja Združenim državam, če bi postale član Lige, še vedno pravica vetiranja. Če bi bili pa vsi ostali člani Lige za vojno, ali bi se mogel ameriški kongres tej volji protiviti? Ali bi ne bili morali obvezani, pridružiti se volji ostalih članov?

Ali bi nas ne smatrali za strahopetce, če bi ne bili zadovoljni s stvarjo, s katero si drugi soglašajo?

To je ravno ona točka, katero povdarjajo kongresni člani in drugi nasprotniki Lige narodov. Oni pravijo, da bi bili moralno prisiljeni podpirati to ali ono deželo pri njenih roparskih podvzet- jih. V sled tega noče noben treznomislec Amerikanece ničesar slišati o Ligi narodov.

Cox ima čisto prav, da pravi, da je ta vojna osvovala vse lju- di in narode.

In ravno vsled tega se ne bo Amerika vmešala v vojno, samo da izkaže uslugo kakih požrešni in pohlepni evropski "demokraciji".

Ker Amerikanci nočejo pošiljati svojih sinov umirat za tuje in- terese, bodo dne 2. novembra glasovali proti Ligi narodov. Glaso- vali bodo za Hardinga in Coolidgea.

Hardingove besede tujerodnim Ame- rikancem.

Nobene poslanice nimam na vas, ki bi ne bila naslovljena na ves ameriški narod.

Jaz bi rad Ameriko, kjer bi bili ponos, moči in viri vsakega državljana sredstvo za vse, kar je treba storiti za ves naš narod. Ni nam treba misliti, kaj nam je mogoče storiti v političnem ali jnarnodnem oziru za ta ali oni narod v kaki daljni deželi.

Ameriko morate ohraniti ne kot deželo skupin in razredov, plemen in veroizpovedanj, pač pa Ameriko ENO Ameriko! Zdru- žene države "Ameriko vedno tra- jajočo".

Kako zamoremo imeti ameriško edinost, kako naj imamo ameriško slovo, če bi se začela Amerika vmešavati v zadeve Evrope, Azi- je in Afrike; če začnemo z dolo- čevanjem meja; če hočemo napra- viti konec tekmovalnosti in stolet- ja obstoječi ljubosumnosti med različni evropskimi državami.

Nevarnost pa ne leži samo v tem vmešavanju. Večja nevarnost leži v sporu med adoptiranimi Amerikanci.

Amerika hoče dobre volje nar- odov noče pa volje tujerodcev, ki so nam jo prišli vsiljevat.

Vmešavanje pa ni samo vsled- tega nevarno, ker nas lahko spravi v zapletjaje, pred katerimi nas je svaril Washington, ampak preti Ameriko razdeliti v njenem last- nem domu ter nas skuša privedi v skupine mož in žensk, ki so se oddujili geslu "Amerika prva" ter ga zamenjali z "Polovičarstvo prvo".

Mi hočemo, da tujerodni Ame- rikanci spoznajo boljše Ameriko ter da dajo svoje najbolje Ame- rikanci. V roko naj sežejo ameriki zavesti in svobodi Ameriki naj posvete glavo in srce ter naj se razlikujejo glede ljubezni do svoje dežele od vseh drugih narodov.

(Adv.)

Ni mogoče in ni pričakovati, da bi se Amerikanci tujega rodu od- rekli ljubezni napram svojemu narodu in deželi, iz katere so prišli.

Vsi molimo, da bi Amerika ni- kdar ne postala razdeljena v raz- rede ter da bi nikdar ne padla v nevarnost polovičnega državljan- stva.

Jaz govorim o največji ameriški posvetitvi: ni treba omalovaževa- ti najdražjih lastnosti sreča, ampak posvetiti se je treba v državljan- stvu.

Ni mogoče in ni pričakovati, da bi se Amerikanci tujega rodu od- rekli ljubezni napram svojemu narodu in deželi, iz katere so prišli.

Slab material bi bil za sestavo Amerikanecev, če bi kdo ne soču- stvoval z usodo očeta ali matere, starega očeta ali stare matere, brata ali sestre; če bi mu ne bila za dobrobit naroda, iz katerega je iz- šel. Amerika noče tega in tega ne zahteva.

Toda mi hočemo, da vsakdo smatra "Amerika za prvo", da služi "Ameriki prvi", da brani "Ameriko prvo" ter da ima ne- omejeno zaupanje v "Ameriko prvo".

Mi smo z vsemi silami proti se- danjem ali bodočemu polovičnemu amerikanizmu. Mi smo odpravili vse končnice.

Da združimo in zmešamo tujo kri v življensko reko Amerike, moramo napraviti konec skupinam. Končati jih s posebnim pozivom na vse.

Oprimo se na ustavo, ki določa enakne pravice za vse, napravimo konec posebnim udobnostim doma in posebnim uplivom onstran mor- ja, mislimo na Ameriko ter veru- jemo v pravice njeneega državljan- stva.

Nobene poslanice nimam na vas, ki bi ne bila naslovljena na ves ameriški narod.

Jaz bi rad Ameriko, kjer bi bili ponos, moči in viri vsakega državljana sredstvo za vse, kar je treba storiti za ves naš narod. Ni nam treba misliti, kaj nam je mogoče storiti v političnem ali jnarnodnem oziru za ta ali oni narod v kaki daljni deželi.

Ameriko morate ohraniti ne kot deželo skupin in razredov, plemen in veroizpovedanj, pač pa Ameriko ENO Ameriko! Zdru- žene države "Ameriko vedno tra- jajočo".

Kako zamoremo imeti ameriško edinost, kako naj imamo ameriško slovo, če bi se začela Amerika vmešavati v zadeve Evrope, Azi- je in Afrike; če začnemo z dolo- čevanjem meja; če hočemo napra- viti konec tekmovalnosti in stolet- ja obstoječi ljubosumnosti med različni evropskimi državami.

Nevarnost pa ne leži samo v tem vmešavanju. Večja nevarnost leži v sporu med adoptiranimi Amerikanci.

Amerika hoče dobre volje nar- odov noče pa volje tujerodcev, ki so nam jo prišli vsiljevat.

Vmešavanje pa ni samo vsled- tega nevarno, ker nas lahko spravi v zapletjaje, pred katerimi nas je svaril Washington, ampak preti Ameriko razdeliti v njenem last- nem domu ter nas skuša privedi v skupine mož in žensk, ki so se oddujili geslu "Amerika prva" ter ga zamenjali z "Polovičarstvo prvo".

Mi hočemo, da tujerodni Ame- rikanci spoznajo boljše Ameriko ter da dajo svoje najbolje Ame- rikanci. V roko naj sežejo ameriki zavesti in svobodi Ameriki naj posvete glavo in srce ter naj se razlikujejo glede ljubezni do svoje dežele od vseh drugih narodov.

(Adv.)

Jugoslavanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Članovi Uredniki:
Predsednik: MIHAEL BOVANIČ, GREGOR J. FORENZA, Box 178, 221 Diamond, Wash.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Urednik: JOSEPH FISELER, My, Minnesota.
Urednik: GINO L. HROVACEK, My, Minnesota.
Urednik: ANTONIO MATEJKA, Lou- is, Colorado, Salka, Colo.

Članovi Zbiratelji:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio Street, N. E., Pittsburg, Pa.

Članovi Nadarjani:
JOHN GOUGH, My, Minnesota.
ANTHONY MOZK, 8641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VABOGA, 5128 Natrons Alley, Pittsburg, Pa.

Članovi Sodelovalci:
LEONARD SLABODNIK, Box 628, My, Minnesota.
JOHN RUPNIK, R. H., Box 24, My, Pa.
JOHN FLAUTS Jr., 623-10th Ave., So. Dumet, Mich.
JOHN MOYER, 224-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELEC, I. W., Madison St., Chicago, Ill.
RUDOLF FERDAN, 8028 St. Paul Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, 6296 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR EREŠČAK, 607 W. 17th Ave., Johnstown, Pa.
Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tiskajo se uradnih odsev kakor tudi denarne poljičev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse prisilbe naj se pošiljajo na predsed- nika porotnega odbora. Frošnje na sprejem novih članov in sploh vsa odra- bila sprejela se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslavonom in njim pristop. Jednota polnjuje po "National Fraternal Congress" testnik. V ta- najima ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolnišniški podpor, od- šodina, in posmrtna je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota daje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Družna Jednota se nabajajo po ramsih slovenskih nasebinih, tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnega društva JNEK. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Nove društva se lahko vmanovi v 8 štani ali štabantani.

Zaboden z nožem
Je bil 12. septembra v Kovorju zidarski delavec Fr. Cvirn iz Ve- lesovega. Ranjen je bil na prsni.

Izpred mariborske porote.
Ivan Tradi, posestnika sin iz Galuška, in Friderik Sodec, pe- kovski pomočnik iz St. Jurja ob Ščavnici, sta ukradla dve kobilini in zagrešila razne druge tatvine. Fradi je bil že pri zadnjem porot- nem zasledanju obsojen na 3 leta težke ječe. Sodec je pa pobegnil v Avstrijo, odkoder se je sedaj vrnil in se sam ogradil. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe.

Enako kazen je dobil Konrad Turk, rojen v Krčevini, ki je iz- vsušil več vlvomov.

Nadalje sta bila zaradi tatvine obsojena na 18 mesecev težke je- če 18letni Vinko Gajšek iz Četno- žie in 29letni hlapec Ludvik La- poršak iz Grušonja.

Smrtna kosa.
V Lučah na Štajerskem je umrl obče spoštovani trgovec in cer- kvveni ključar Ivan Krivec, pod- mače Stojljevič.

Na Sladki gori je v 81. letu u- mrla Marija Sebat, mati Ant. Se- bata, župnika v Gornji Polskavi.

Hladna jutra postanejo udobna.

Zakaj se ne oblačite v sobi, ki je kurjena s Perfection? Tako prijet- no gorko in udobno.

Kjerkoli vam je potrebno, izpreme- ni Perfection Oil Heater mraz mr- kih juter takoj v veliko gorkoto. Osem ur prave udobnosti v kate- remkoli delu hiše od ene galone Socony petroleja.

Perfection Oil Heater je zdrav in- vestment. Vprašajte prodajalca.

Za boljše uspehe uporabljajte Socony petrolej.

PERFECTION Oil Heaters
STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

BOLGARSKI KRVNI ČAJ

Je sestavljen iz korenin, skorj, listov, semen, jagod in rož, in ko ga skuhate po starem načinu, so razno čisti sokli ones, kar potrebuje človeški sistem da osveži in očisti kri, osladi želodec, pomiri jetra ter prežene strupe iz le- dice. Čutili se boste od deset do trideset let mlajšega.

BOLGARSKI Krvni Čaj, če ga vzamete vrela, odpravi čez noč pre- hlade ter vas zavaruje pred INFLUENCO IN PLJUČNICO NI ga "takega zdravila kot je Bolgarski Krvni Čaj. Samo vprašajte danes vašega lekar- narja za Bolgarski Krvni Čaj. Še danes ter stopite na pot zdravlja. Če je brez njega, ga morate imeti takoj. Hlita pošljate bo opravljena zavarova- na, pošilna plačina. Pošljite \$1.25 za en velik družinski zavoj, ali \$3.15 za tri zavoje, ali \$5.25 za šest zavojev. Napolj H. H. von Schlick, President Marvel Products Company, 9 Marvel Bldg., Pittsburg, Pa.

Resnična povest o umoru Romanovičev.

Poročil kapitan MacCullagh.

Zadnja jetniska Romanovičev, članov družine v Ekaterinburgu, v bližini burg. Potrdilo za sprejem aretirane družine:

Vlada delaveev in kmetov ruske federativne sovjetske republike, sovjat uralskega okraja, prezidij Ekaterinburg.

Dne 30. aprila 1918. sem jaz, podpisani načelnik sovjata uralskega okraja, Aleksander Georgevič Belobodorov, sprejel od komisarja vsruskega centralnega eksekutivnega odbora, Vazilija Vaziljeviča Jakoveva, naslednje osebe, premeščene iz mesta Tobolska:

1. — Prejšnjega carja Nikolaja Aleksandroviča Romangva.
2. — Prejšnjega carice Aleksandro Teodorovno Romanov.
3. — Prejšnjega veliko kneginjo Marijo Nikolajevno Romanov.

Vse te se drži zastražene v mestu Ekaterinburg.

A. Belobodorov, D. Didovski, člana okrajnega eksekutivnega komiteja.

Razven družine Romanovičev so bili tudi naslednji člani spremitva umorjenih v kleti hiše v Ekaterinburgu:

Evgen Sergevič Botkin, zdravnik, ki je ostal pri carski družini od trenutka aretacije naprej.

Ana Demidova, strežnica carice.

Ivan Haritonov, kuhar.

Aleksej Trupp, služabnik.

Leonid Sedner, tovariš bolnega careviča Alekseja.

UMOR V KLETI.

V Ekaterinburgu ni bilo ničesar pripravljene za prihod jetnikov. Oblasti pa so hitro rekvirirale hišo ter postavile krog nje plot. Izaj Gološenkin, prijatelj Jenkela Sverdlava, "rdečega carja", je prevzel jetnike, ko so dospeli v mesto. Nadzoroval je njihov prihod na železniško postajo ter jih odvedel s svojim avtomobilom. Ko je dospel do hiše, je ukazal vsem trem, naj stopijo iz avtomobila, pokazal na vrata in rekel:

— Državljan Romanov, ti lahko vstopiš.

Na sličem način je obgovoril tudi prejšnjo carico ter kneginjo Marijo. Ko so tri tedne pozneje dospeli ostali otroci, se je postopalo z njimi na sličem način.

Pri obedih niso imeli člani carjeve družine na razpolago nikakih nožev ali vilic. Jesti so morali z lesenimi žlicami ter iz navadne lončene posode.

Sedaj pa prihajamo h konečni fazi, ki je prišla pred umorom. Vsak korak, ki se ga je storilo v Ekaterinburgu, je bil posledica povelj centralne oblasti v Moskvi, kajti Sverdlov je bil v direktnem stiku z Gološenkinom, — pravi Mr. Wilton, ki je obiskal Ekaterinburg eno leto po usodopolni noči dne 16. julija 1918.

Nekako en teden pred umorom je bil imenovan nov poveljnik. Imenoval se je Jenkel Jurovski, sin nekega židovskega kaznjence in sam skrivnostni človek, kajti dobil je denar od Nemčije za nepoznane usluge. Jenkel je privedel s seboj oddelek desetih letskih vojakov. Ta moj je s svojimi krvniki vred le čakal na signal, ki naj bi prišel od Sverdlava. Vse je bilo pripravljeno za umor. Žrtve se je mučilo temu primerno. Gološenkin, židovski sadist, pa je emakal z ustnicami v radostnem pričakovanju.

Dva važna obiskovalca sta prišla v hišo, v kateri se je nahajala družina carja, in sicer dne 16. julija. Bila sta Izaj Gološenkin in Belobodorov. Odvedla sta s seboj Jurovskega s svojim avtomobilom. Slednji se je vrnil proti večeru.

Ko je prišla polnoč, je šel Jurovski v sobe carske družine. Družina je spala. Zbudil jo je in rekel, da zahtevajo važni razlogi, da se jih takoj odstrani iz mesta. Rekel je nadalje, da so izbruhili v mestu nemiri, ki bi lahko ogrozili življenja vseh, ter jim ukazal, da se morajo hitro obleči ter priti po stopnjicah navzdol. Vsi so vstali, se umili ter oblekli in velike kneginje so nataknila nase svoje z dragulji posejane obleke. Vsi so se oblekli kot za daljše potovanje. Carice je nosila celo

zinsko suktnjo. Nekateri jetniki so vzeli s seboj celo blazine.

Jurovski jih je poveljal po stopnjicah navzdol. Družina carja in spremitvo je sledilo. Carevič Aleksej ni mogel hoditi in njegov oče ga je nesel v naročju. Dr. Botkin je prišel takoj za družino carja. Za njim so prišli hišinja Demidova, kuhar Haritonov in služabnik Trupp.

Sprevod je šel navzdol po zadnjih stopnjicah, ki so vodile iz gorenjega v spodnje nadstropje. Vrata, ki so vodila skozi kuhinjo v sobe v pritličju, so bila zaprta, na se prepreči direktno stik med ruskimi stražarji ter jetniki. To je bila pot, po kateri je poveljal Jurovski svoje žrtve.

Še vedno sledeč Jurovskemu so prišli skozi vse sobe v dolenjem nadstropju, v katerih so bivali letski vojaki, ter prišli končno v majhno predsobo, iz katere je vodila pot na vrt. V tej sobi se je nahajalo le majhno okno, ki je kazalo na vrt. Zunaj je stala straža s strojno puško. Od zunaj je mogel stražnik videti vse, kar se je vršilo znotraj in prav posebno, ker je bila soba razsvetljena in pripravljena za eksekucijo. Poročilo tega stražnika igra važno ulogo v vrsti različnih izjav, tika-jočih se umora.

Oknu nasproti so vodila vrata v manjšo sobo, kjer je dvojno okno kazalo na trato zunaj. Tudi tam zunaj so stale straže ter lahko videlo, kaj se vrši znotraj. Tam manjša soba je bila spalnica stražnikov. Zaprta vrata so vodila iz te sobe v klet.

Cela družba je stala v sobi ter dobila ukaz, naj čeka. Ničesar sumljivega ni bilo v tem. Nikomur ni padlo v glavo, da so zašli v past. Ker ni bilo v sobi nobenega pohištva, je prosil car, naj mu prinesejo nekaj stolov. Hotel je, da bi sedela carica in bolni carevič. Prinesli so tri stole. Na enega teh je sedla carica, ki se je dotdaj naslanjala na zid. Nikolaj je pozadil Alekseja na stol sredi sobe ter sedel poleg nje. Eno blazino so dali za hrbet carice. Dve ostali blazini pa sta ostali v rokah Demidove. Car in carevič sta držala na glavah svoje čepice, kot da pričakujeta vsak trenutek odhoda. Vsi so mislili, da niso še dospeli vozovi, ki naj bi jih odvedli, in da je voz, ki je stal zunaj, pripravljen le za prtljago. Na desni strani carice so stale tri njene hčerke, na levi pa zadnja hčerka in Demidova.

Takrat pa je prišel skozi vrata, ki so vodila v to sobo, Jurovski s svojimi prijatelji ter takozvani Leti. Bili so to Nikulin, Ermatov, Vaganov, Medvedev ter sedem nadaljnjih. V celem je bilo dvanajst morileev.

Jurovski je nagovoril carja. Čuti se več verzij njegovih besed, a soglasno z najbolj zanesljivo verzijo je rekel:

— Vaši sorodniki so vas skušali oprostiti. To pa se jim ni posrečilo in vsled tega smo mi prisiljeni ustreliti vas.

V istem trenutku je počilo dvanajst revolverjev in jetniki so padli na tla. Smrt je bila trenutna v slučaju carja, carice, treh otrok, dr. Botkina in obeh služabnikov. Aleksej je ostal pri življenju kljub svojim ranam ter stokal v svoji agoniji. Jurovski je napravil temu konec s svojim Col-revolverjem. Ena izmed deklic, najbrž najmlajša, Anastazija, se je zvijala po tleh ter kričala, in ko se je eden izmed morileev približal, se je obupno borila z njim, dokler je ni ustrelil.

Služkinja Demidova je živela najdalje. Prva salva je ni zadela in pričela je letati naokrog ter kričati, nakar so jo vojaki prebodli z bajoneti. Uboga Demidova je umrla kot žrtev nespornuma. Boljševiki so mislili, da je dvorna dama in vsled tega buržuazijka, a bila je v resnici priprosta kmečka deklica.

V teku par minut je bilo vse končano. Morileci niso izgubljali nobenega časa, da odstranijo vse sledove tega zločina. Tla in zid so hitro umili ter poslali trupla stran. Kmalu je moralo napočiti jutro in dolga pot je bila skozi mesto. Čeprav neusmiljeni in zakrknjenega srea ter prepričani, da se jim ne more pod sovjetskimi režimom zgoditi nič takega, so Jurovski in njegovi tovariši vendar hiteli. Vedeli so, da ni mogoče smatrati umora cele družine za postavno eksekucijo, na temelju obznanja in da tudi narod kot tak ne bo odobraval tega dejanja. Vsi so se oblekli kot za daljše potovanje. Carice je nosila celo

hiteli, da spravijo trupla stran.

Po završenem umoru so vsa trupla odnesli ten ter jih naložili na voz, ki je čakal zunaj. Zabili so jih v stare cunje ter pokrili s preprogami, in voz je nato v naglem diru odhitel proti gozdom.

Niti sence dvoma ne more biti o tem, kar se je završilo v bližini nekega vhoda v železni rudnik v gozdu. Tam so trupla sežgali s petrolejem in žvepleno kislino ter vrgli ostanke v rov. Kmetje so bili prvi, ki so razkrili mesto, kjer so bila trupla uničena. Kakorhitro so vojaki odšli, so pohiteli kmetje v gozd ter našli krog vohoda v rov precej pepela. Prišli so brskati po pepelu ter našli križce, ki je bil last carice, ter zapono, ki se je nahajala na pasu careviča. Kmetje so izročili te ostanke belim stražnikom in tako je izvedel svet za zločin, katerega je skušal Jurovski prikriti.

MOŽ, KI JE IZVRŠIL UMOR.

Jurovski se je vrnil v Ekaterinburg tri dni pozneje. Očividno je bil zadovoljen s tem, da ni pustil za seboj nobenega sledu umora, a očividno je bilo, da se je bal osvete.

Presenečen sem bil, — izjavlja kapitan MacCullagh, — ko sem opazil, da so se ga izogibali celo boljševiki. Dali so mu dobro hišo, denarja, živil in vsega, kar je hotel. Kljub temu pa so se ga izogibali ter nečesto niti govorili o njem. Vladna služba, katero je dobil, je ona inšpektorja za življenjsko zavarovanje v Ekaterinburgu. Hiša, katero je dobil, je umrla. Ta stara Židovka je bila neizter se nahaja na Karl Liebknecht-cesti, nasproti prejšnjega angle-

škega konzulata, ter je le tristo korakov od hiše, v kateri je bil car umorjen. Jurovski lahko vidi ono hišo, kadarkoli se ozre skozi okno.

Kakšna nadnaravna sila je, ki vleče morilece na pozorišče njih zločina, čeprav, kot Jurovski, samo sovražijo pogled na to mesto? Lahko bi dobil mesto, kjerkoli bi hotel v Rusiji, a nevidne roke so ga vedno privedle nazaj v Ekaterinburg. Povedal mi je, da je nekoč pobegnil v Moskvo. Vstavljal se je za nekaj časa v Permu, a ker se je bal, da mu bodo sledili tjakaj Čehoslovaki, je nadaljeval s potovanjem.

Ker ni bil gotov, kako ga bodo sprejeli v Moskvi, je pohitel k Leninu, da mu poda svoje poročilo glede varuštva. Kakšen strašen prizor bi bil za zgodovinskega slikarja sestanev teh dveh mož! Ruskim umetnikom ni treba več posegati nazaj v čas Ivana Groznega ter jim tudi ni treba pustiti skrivnostnih soban Kremlja. Barbarski kostumi carjev in bojarjev so se sicer umaknili navadni obleki, a ta obleka krije prav tako nečloveška srea, kot so jih imeli divji moskovski prinici.

Pozneje je pobegnil Jurovski v Petrograd, a ker tam ni bil popolnoma varen, se je vrnil v Moskvo. Preganjan od prokletstva svojega zločina, se je izza umora carjeve družine nemirno potikal po svetu.

Pisec tega članka je obiskal Jurovskega, ki je star nekako štiri- deset let, ki pa izgleda starejši. Rekel je, da trpi na srčni hibi ter da mu je mati pred kratkim umrla.

Ta stara Židovka je bila neizterno ponosna na to, da je prišel cestni sin v zgodovino in da bo ime

Časi se izpreminjajo.

Turške žene niso več one sramotljive zakrinkane kreature, ki so živele le v haremih in niso nikdar prišle pred oči tujega človeka. Še vedno nosijo koprene, toda ulice v Carigradu in drugih večjih turških mestih so polne žensk, ki so vrgle svoje koprene nazaj preko glave in imajo obraze popolnoma nezakrite. V splošnem so vse zelo nališpane in okrasene. V železniških vozovih in tramvajih se nahajajo posebni se-deži za ženske, toda zagrinjala, katerih namen je, da zakrijejo ženske pred zvedavimi pogledi mož, se navadno potegne na stran in nič neobičajnega ni, če se vidi možkega, ki stoji ob vratih oddelka, kateri je namenjen samo ženskam. Vsekakor pa se samo zelo stari može drznejši poleg ženske. Turške žene gredo jako poredkoma v gledališče, v katerih se nahajajo možki. Določene se posebne ure po dnevu in večer, katerih je dovoljen vstop v gledališče samo ženam. Danes se nahajajo po bolnišnicah, sirotišnicah in podobnih zavodih marljive turške ženske, ki pred vojno niso delale drugega, nego čitale francoske novele in romane v svojih haremih. Žene, katere so

Severna zdravila v zdravilnici

Slabosti ledic

Je lahko vzrok celo vrsto boleznim, ki začno navadno s glavobolom, z blodim in vrdnim obrazom, otekanjem členkov, bolečim uriniranjem in čukastim očiščim. Kadar občutite, da so vaše ledice v neredu, ne izgubajte čas, ampak dobite

Severa's Ledsyl

(preje znan kot Severova Zdravilo za občuti in jetra). Skozi štiri deset let je to izdatno zdravilo uspelo popravilo razne neradne ledice in jetra. Na tisoče trpečih je dobilo v njem lek in so odzdravili, ker so ga rabili. V dveh mesecih. 70c in \$1.25. Po vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

bile izsolane v raznih evropskih mestih, so sedaj v Turčiji voditeljice gibanja za večjo svobodo njihovega spola.

"Ven s Kranjci!"

Po mariborskih ulicah so nekot jutro opazili nabitih več plakatov z napisom: "Ven s Kranjci!", katere je policija odstranila.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE
Najboljše vrste
Vreča 130 funtov \$13.—
K naročilu priložite Money Order.
MATH PEZDIE
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Ameriški narod nestrpno pričakuje prevladojoče republikanske zmage meseca novembra.

Vsled slabe skušnje ve narod, da potrebuje dežela izpremembe od slabe vlade k dobri vladi in sklenil je brek izjalovljenja doseči to izpremembo.

Kajti: Ljudje so do smrti siti nesramnega profitirarstva, visokih cen, kriminalne potrate ter strašnih davkov, kateri so jim bili naloženi tekem demokratične administracije.

Kajti: Ljudje gledajo na republikansko stranko kot na ono, ki bo napravila konec tem potem, prevredila razmere, da bodo tovarne obratovala s polno paro, omogočila farmerjem, da bodo dobili pravično nagrado za svoje delo, zavarovala ameriškemu delu stalno zaposlenje, dobre plače ter ščitila odjemalce pred izrabljenjem.

Kajti: Ljudje so opravili s slabostmi in nevarnostmi slabe in nesmožne vlade enega moža, sedaj bodo pa vstanovili na ustavi predstavniki vlado. Vlado naroda, za narod in potom naroda s svobodnim izvajanjem ustavnih pra-

vic, svobodnega govora, svobodnega tiska in svobodnega zborovanja.

Kajti: Oni so se trdno postavili proti tujim zvezam ali pogodbam, ki bi pošiljale naše ljudi preko sedmih morij v vojno, ki bi ne ščitili ameriških interesov ampak tujim namenom navezani in pod vodstvom nadvlade tujih sil.

Kajti: Oni hočejo, da bo Amerika to kot je bila v prejšnjih časih, prosta, napredna, uspevaajoča, vesela in v miru doma, pravična, možna in popustljiva v svojih odnošajih z drugimi deželami.

Ameriški volilci možki kakortudi ženske, vedo, kaj jim je storiti. Z navdušenjem bodo odgovorili na klic k najvišji dolžnosti vladujočega državljana in svoje glasovnice bodo oddali z gotovim prepričanjem, da mora njihova volja zmagati.

Zmaga je zapisana v zvezdah. Vsi jo čutimo krog sebe. V zraku je, ki ga dihamo. Neizbežna je kot usoda.

Republikanski Narodni Odbor.

